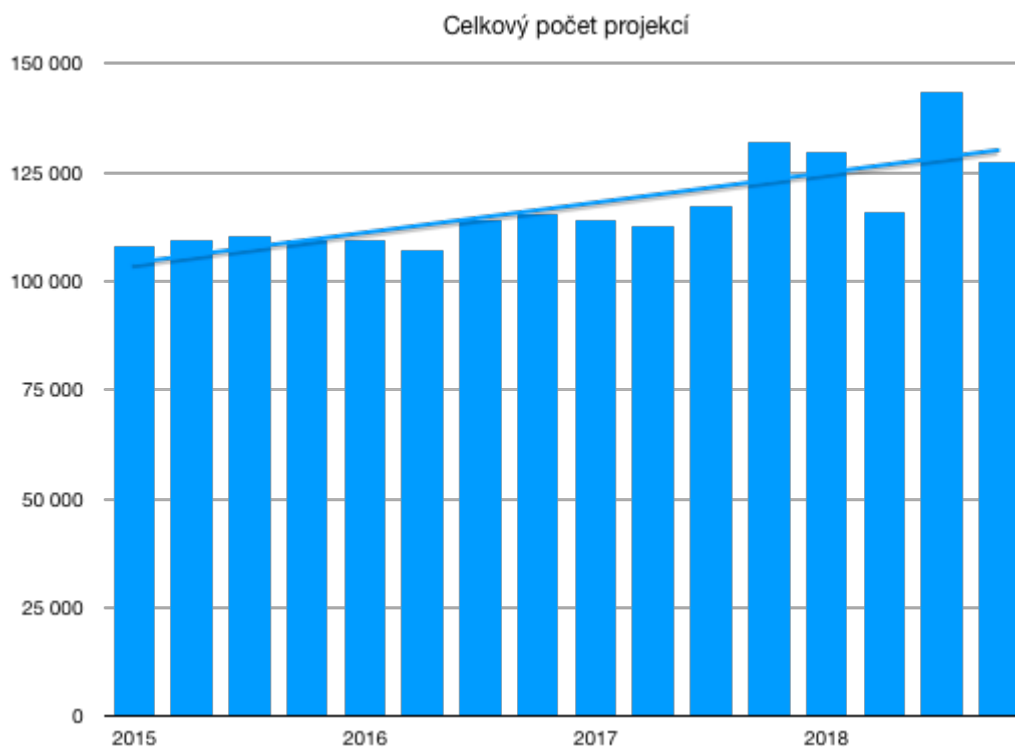
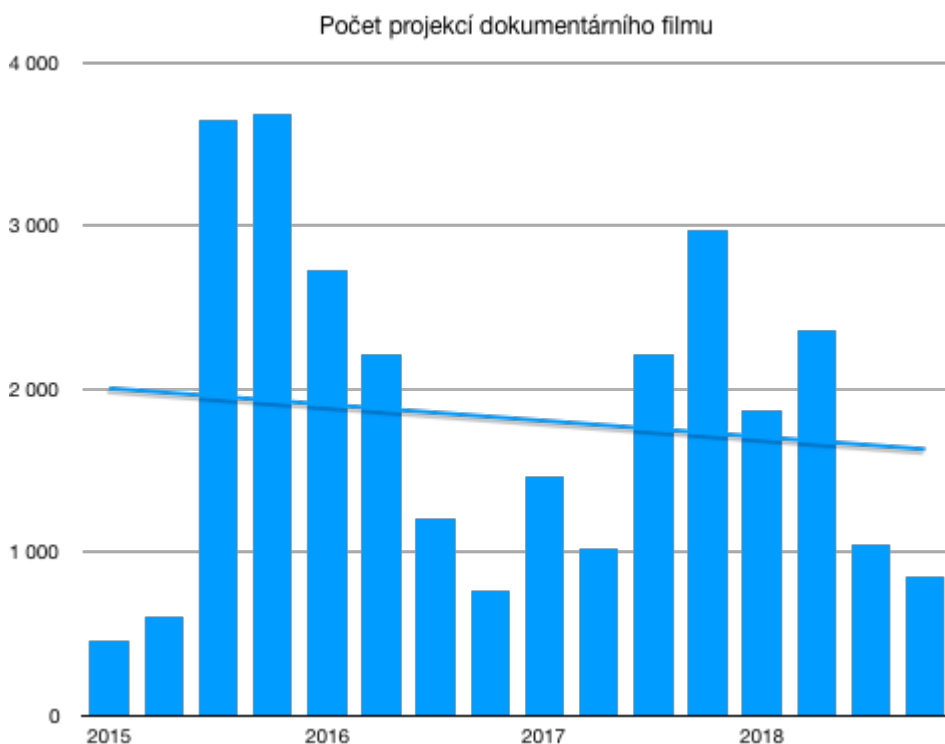

Počty projekcí dokumentárních filmů v českých kinech

Dokumentárních děl v českých kinech přibývá a na první pohled se může zdát, že se těší čím dál tím větší divácké oblibě. Za poslední čtyři roky vzrostl počet uvedených dokumentů, s čímž jde ruku v ruce předpoklad, že by měl vzrůst, jak počet dokumentárních projekcí, tak i návštěvnost tohoto typu kinematografického obsahu. Následující řádky se vytyčenému tématu věnují konkrétně a mnohé ze zmíněných tezí podporují, či naopak vyvrací.

Graf dokazuje, že se počet projekcí kinematografického obsahu podstatně zvýšil. Křivka grafu dokazuje pozitivní nárůst ze zhruba 109 tisíc projekcí za 1. čtvrtletí 2015 na téměř 129 tisíc projekcí za 4. čtvrtletí 2019, což je značná proměna, která vyplývá především ze snahy vytěžit co nejvíce z vysoké návštěvnosti úspěšných snímků a z ještě stále se zvyšujícího počtu kin, které se digitalizují. Ke změně došlo nejen u klasických kin (13% růst mezi roky 2015 a 2018) ale i u multiplexů (20% růst za stejné období). Naopak je tomu ovšem u počtu projekcí dokumentů, které postupně klesají. Naše přední hypotéza přímé úměrnosti mezi všeobecným růstem počtu projekcí a růstem počtu projekcí dokumentárních filmů je tedy mylná. Z grafu (projekce dokumentu) je patrná sestupná tendence projekcí, k té dochází jak v klasických kinech (pokles mezi lety 2015 a 2018 o 17 %), tak v multiplexech v průměru o 60 %).

Zastoupení dokumentárního filmu mezi ostatním kinematografickým obsahem je marginální. Z kompletního programu kin za rok 2018 tvořil dokument jen 1,18 % obsahu, což je navíc pokles od roku 2015, kdy jeho zastoupení činilo 1,91 % z celkového počtu projekcí. Data pak dokazují, že se dokumentárním snímkům nejlépe daří v klasických kinech na velkých městech nad 90 tisíc obyvatel. I tak ale tvoří počet projekcí dokumentů v programu klasických kin něco málo přes 4 % (4,17 % u jedno/dvousálových kin, u multiplexu ale pro srovnání jen 0,46 %).

Z tabulky procentního rozložení projekcí dokumentárního filmu mezi kina podle velikosti obce, ve které se kino nachází, lze vidět, že dochází k odlišnému rozložení projekcí. Narůstají v obcích do 30 tisíc obyvatel a výrazně klesají v obcích nad 90 tisíc.

Počet projekcí dokumentárního filmu z celkového počtu projekcí - všechna kina včetně multiplexů

velikost obce	2015	2016	2017	2018
méně než 10 000 obyvatel	3 %	5 %	4 %	5 %
10-30 tisíc obyvatel	9 %	14 %	14 %	17 %
30-90 tisíc obyvatel	14 %	13 %	14 %	15 %
více než 90 tisíc obyvatel	74 %	67 %	68 %	62 %

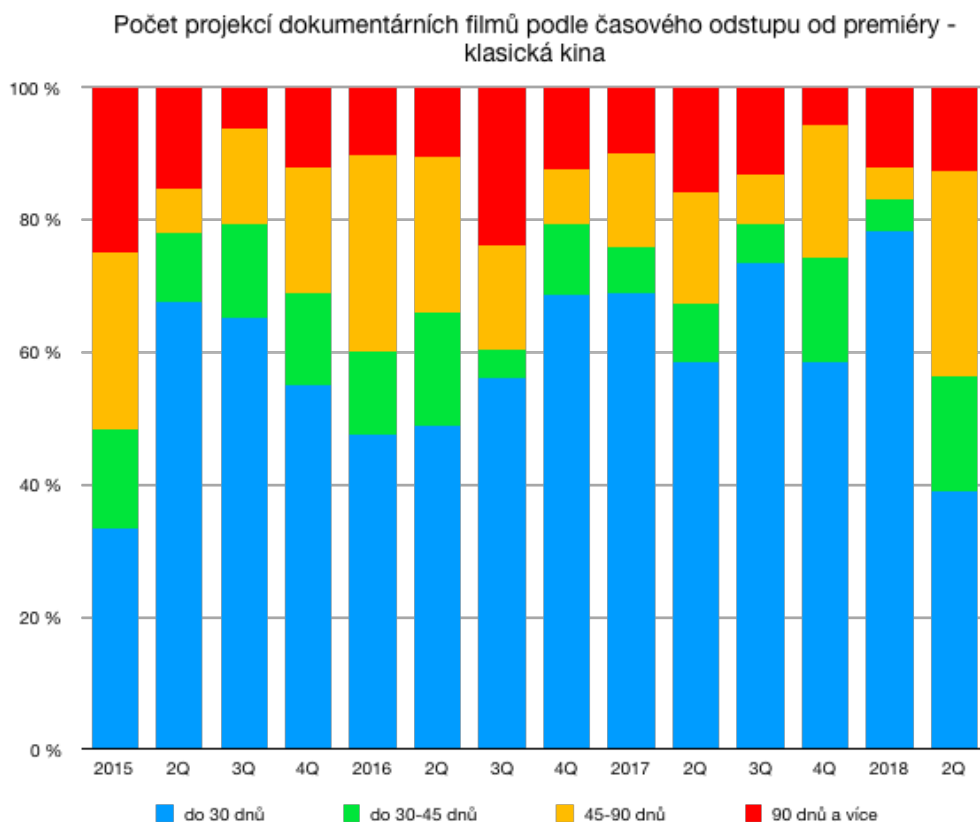
Rozložíme-li si však údaje na údaje za multiplexy a klasická kina, vidíme, že u klasických kin dochází k výše uvedenému posunu výrazně méně. Celé je to způsobené

především poklesem počtu projekcí u multiplexů (výše zmíněný 60 % pokles projekcí), které jsou v největších městech, tím pádem klesá podíl velkých měst na počtu projekcí dokumentárního filmu a rozdíly v uvádění dokumentů v jedno/dvousálových kinech v menších městech narůstají větších rozměrů.

Počet projekcí dokumentárního filmu z celkového počtu projekcí - pouze klasická kina

velikost obce	2015	2016	2017	2018
méně než 10 000 obyvatel	6 %	9 %	7 %	7 %
10-30 tisíc obyvatel	22 %	24 %	25 %	25 %
30-90 tisíc obyvatel	17 %	15 %	18 %	17 %
více než 90 tisíc obyvatel	55 %	52 %	50 %	50 %

Za zmínku ještě stojí počet dokumentů v kině v závislosti na čase od premiéry. Nejvíce projekcí je pochopitelně zastoupeno do 30 dnů od prvního promítání, což je doba, která vede předně u multiplexů. Klasickým kinům vcelku pochopitelně též dominuje lhůta 30 dnů, nicméně podle získaných dat je patrné, že se v nich některým dokumentárním filmům daří udržet i nad lhůtu 90 dní, která zejména v letech 2016 či 2018 není v poměru s ostatními lhůtami zcela zanedbatelná.

Na rozložení projekcí mezi jednotlivá kina je zajímavé, že podíváme-li se na frekvenci uvádění dokumentárních snímků v jednotlivých kinech v roce 2018, počet kin, která uvádí film 12x ročně a méně (tedy jednou měsíčně a méně), odpovídá necelým 40 % celkového počtu kin. Těchto téměř 40 % kin (68 kin), uvádí však jen 6 % projekcí dokumentárního filmu. Na druhé straně škály pak stojí 28 kin reprezentujících ve stejném období 16 % kin, které uvedly celkově 58 % projekcí dokumentárního filmu. Tato kina uvádí dokument 6 a vícekrát za měsíc. Z toho vyplývá, že dochází ke koncentraci projekcí dokumentárního filmu do několika málo kin, které pak zajišťují převážnou většinu dokumentárních projekcí. Propojíme-li to z daty uvedenými výše, lze dovodit, že to budou převážně kina ve městech nad 90 tisíc.

Rozložení projekcí dokumentárních filmů mezi jednotlivá kina

	počet kin	počet kin v %		počet projekcí	počet projekcí v %	
0 projekcí za rok	6	3%		0		
1-6 projekcí za rok - méně než 1x za dva měsíce	35	20%	38%	120	2%	6%
6-12 projekcí za rok - 1x za 1-2 měsíce	27	15%		258	4%	
13-24 projekcí za rok - 1-2x měsíčně	43	24%	46%	756	12%	36%
25-60 projekcí za rok - 3-5x měsíčně	38	21%		1431	24%	
61-120 projekcí za rok - 6-10x měsíčně	18	10%		1515	25%	
121-240 projekcí - 10-20x měsíčně	8	5%	16%	1358	22%	58%
více než 240 projekcí - více než 20x měsíčně	2	1%		617	10%	

Z výše vypsanych dat je tedy patrné zásadní zjištění: nárůst počtu uvedených filmů s sebou nutně nenese nárůst projekcí dokumentů v kinech. Ačkoliv se do distribuce dostanou dokumentární výjimky jako je například *Amy*, *Aldabra: Byl jednou jeden ostrov* či *RYTMUS Sídlickovský sen*, jež jsou schopné konkurovat klasickému filmu, není dokument tak atraktivní u kinařů jako jiný obsah. Množství projekcí zmíněných titulů se pohybovalo kolem 1-2 tisíc promítání, což je ovšem zářná výjimka nepotvrzující pravidlo. Naše úvaha, že více dokumentárních uvedení budou generovat klasická kina se potvrdila, přičemž nejvíce projekcí kino uspořádá do 30 dnů od premiéry. Zajímavým zjištěním se pak také staly informace o zastoupení projekcí dokumentárního filmu v kinech podle velikosti obce. Nejvíce projekcí dokumentárního filmu z celkového počtu projekcí zastávají obce nad 90 tisíc obyvatel. Tento údaj se pak značně liší v případě multiplexů a klasických kin, jelikož je ovlivněn právě poklesem dokumentárních projekcí ve vícesálových kinech na velkých městech, a právě to má na zastoupení dokumentů vliv. Počet projekcí dokumentů tedy klesá, což na sebe automaticky nabaluje pokles počtu diváků dokumentu.

Autoři: Kateřina Vojkůvková, Petr Vítek, Tomáš Drahorád

Zdroje dat: čtvrtletní přehledy UFD všech odehraných kinematografických představení pro roky 2015-2018, přehled kin vypracovaný každoročně UFD pro roky 2015-2018; celkový počet projekcí a počet projekcí dokumentárního filmu vychází z dat všech kin, ostatní grafy vychází z dat kin, která jsou provozována celoročně, tzn. data jsou očištěna od letních kin či jiných kin s nepravidelným provozem stejně jako kin, která nejsou provozována celoročně.